

ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΑ ΑΕΙ

«Ωρα για διεκδίκηση και όχι για υπογραφές»

Ελεύθερο βήμα

Της ΞΕΝΙΑΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥ*

Μετά τις δυναμικές κινητοποιήσεις της πανεπιστημιακής κοινότητας το περασμένο καλοκαίρι, η ηγεσία του ΥΠΕΠΘ υποσχέθηκε διάλογο για τις μεταρρυθμίσεις.

Είναι γεγονός ότι τόσο το προτεινόμενο νομοσχέδιο όσο και η αναθεώρηση του Συντάγματος άνοιξαν μια γενικότερη κουβέντα μεταξύ των πανεπιστημιακών για το πανεπιστήμιο το οποίο ζούμε, το πανεπιστήμιο το οποίο θέλουμε και το πανεπιστήμιο που θα προκύψει αν συγκεκριμένες μεταρρυθμίσεις γίνουν.

Η κουβέντα αυτή δεν είναι καινούργια. Ξεκίνησε με τη συζήτηση περί Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης (κοινά λεγόμενη «Μπολόνια»), συζήτηση που ανέδειξε την αντίθεση του πανεπιστημιακού χώρου να συμμορφωθεί με αυτή την οδηγία, κυρίως γιατί οδηγεί σε ένα πανεπιστήμιο που λειτουργεί με επιχειρηματικά κριτήρια και μετατρέπει την επιστημονική γνώση σε μετρήσιμες «δεξιότητες». Αντίθεση όμως σε μια πρόταση δεν σημαίνει και άρνηση, από μέρος των πανεπιστημιακών, μιας αλλαγής, όπως το υπουργείο διατείνεται.

Είναι προφανές ότι στο πανεπιστήμιο χρειάζονται αλλαγές και όσοι το ζουν από τα μέσα το γνωρίζουν και το επιδιώκουν. Το θέμα είναι ποιες αλλαγές. Γιατί, για παράδειγμα, δεν συζητά το ΥΠΕΠΘ τη δημιουργία πανεπιστημιακών πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης ή την κατάργηση της κομματικής παρέμβασης στην εκλογή των πρυτανικών αρχών; Και μόνο αυτά τα δύο ζητήματα θα άλλαζαν προς το καλύτερο το σκηνικό των πανεπιστημίων.

Αντίθετα, προσπαθεί να κολλήσει τη ρετσινιά των «οπισθοδρομικών» στους πανεπιστημιακούς για να μη συζητήσει ευρύτερα, μέσα στην κοινωνία, τις συνέπειες του πανεπιστημίου που οραματίζεται. Το επικοινωνιακό αυτό τερτίπι παρέσυρε και μερίδα πανεπιστημιακών που, για να αποτάξουν από πάνω τους την ταμπέλα του οπισθοδρομικού, υπογράφουν κείμενα που είτε προωθούν κύκλοι του υπουργείου είτε κυκλοφορούν στο διαδίκτυο ή που προτείνουν γνωστοί συνάδελφοι.

Το κοινό αυτών των κειμένων είναι ότι δηλώνουν την αυτονόητη πρόθεση των πανεπιστημιακών για αλλαγές στο πανεπιστήμιο αλλά, όταν δημοσιεύονται, δεν λένε καθαρά τι αλλαγές θα είναι αυτές, όπως το κείμενο που πρόσφατα δημοσίευσε πρωινή εφημερίδα με τις υπογραφές 490 συναδέλφων. Αλλά ακόμα και αν έχουν συγκεκριμένες προτάσεις, αναρωτιέμαι τι νόημα έχουν αυτές οι υπογραφές.

Αυτή τη στιγμή η Παιδεία σε όλες τις βαθμίδες της βρίσκεται σε αναταραχή και αυτό σίγουρα μας προβληματίζει και μας ανησυχεί όλους. Τι νόημα έχει να υπογράφουμε χαρτιά τέτοιου τύπου για ένα πρόβλημα που το ζούμε και μας αφορά άμεσα και όλους; Συνήθως τέτοια κείμενα υπογράφει κανείς σε ένδειξη συμπαράστασης σε κάποιους των οποίων τα δίκαια αιτήματα παραδέχεται αλλά στη διεκδίκηση των οποίων δεν μπορεί να συμμετάσχει. Μήπως η πολιτική αυτή των υπογραφών αποτελεί έναν τρόπο διάσπασης της συλλογικότητας (ο καθένας υπογράφει σαν άτομο και εκπροσωπεί μόνο τον εαυτό του) και ταυτόχρονα αποτελεί άλλοθι για το υπουργείο για να δηλώσει ότι ο διάλογος έγινε;

Ας αναρωτηθεί γι' αυτά κάθε πολίτης αλλά και εκείνοι που, εξαργυρώνοντας μιαν αριστερή ταυτότητα, πρώτοι σπεύδουν να αρνηθούν τη συνδικαλιστική συλλογικότητα κάνοντας ατομικές προτάσεις, λες και δεν έχει προηγηθεί καμία συζήτηση στην πανεπιστημιακή κοινότητα.

Προσωπικά θέλω να διατηρηθεί ο δημόσιος χαρακτήρας του πανεπιστημίου και να ενισχυθεί η δωρεάν ανώτατη εκπαίδευση. Δεν θέλω την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων, που θα μειώσουν ακόμα περισσότερο την κρατική χρηματοδότηση των δημόσιων ΑΕΙ κατηγορώντας τα για αθέμιτο ανταγωνισμό (βλ. Ολυμπιακή).

Θέλω να είμαστε πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και με μισθούς που δεν θα ωθούν κανένα να βρει δεύτερη δουλειά. Θέλω να χρηματοδοτηθεί η έρευνα στα πανεπιστήμια από δημόσιους φορείς ώστε τα ερευνητικά ερωτήματα να τα θέτουν οι επιστήμονες και όχι οι «χορηγοί».

Θέλω να βελτιωθεί η υλικοτεχνική υποδομή και η τεχνική βοήθεια, για να μπορούμε να συναγωνιστούμε ισάξια τους διεθνείς κολοσσούς. Θέλω ένα πανεπιστήμιο αυτοδιοικούμενο, του οποίου η διοίκησή να μην εξαρτάται από κομματικές επιλογές.

Θέλω ένα πανεπιστήμιο που θα εγγυάται την ελευθερία του λόγου και της έκφρασης για κάθε πολίτη, ένα πανεπιστήμιο που θα μορφώνει κάθε πολίτη που το επιθυμεί.

Γι' αυτό δεν υπογράφω αλλά συμμετέχω ενεργά και διεκδικώ μέσα από τα συλλογικά όργανα. Τώρα δεν είναι η στιγμή της συμπαράστασης αλλά της συλλογικής διεκδίκησης.

* Αναπληρώτρια καθηγήτρια, Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο. xeniachr@panteion.gr